

Sivil Toplum Destek Ekibi

Sivil Toplum Örgütlerinde Katılımcı Karar Alma

1-2 Temmuz 2009
Ece Aksakođlu
Saray Otel, Lefkoşa

Bu belge Avrupa Birliđi'nin mali katkısıyla hazırlanmıştır. Bu yayının içeriğinden yalnızca B&S Europe liderliğindeki konsorsiyum sorumludur ve bu içeriğin hiçbir şekilde Avrupa Birliđi'nin görüş ve tutumunu yansıttığı mtalla edilemez."

Karar Alma Süreçlerinde Genel Yaklaşım

Adım: Problemin tanımlanması

- Problemin kaynağı belirlenir
- Tahminleri sınırlandırır
- Paydaşların belirlenmesi kolaylaşır
- Örgüt içi-dışı sistemde görünür olur
- Sonucu tariflemeyi kolaylaştırır

2. Adım: Çözüm için gerekliliklerin belirlenmesi

3. Adım: Problem çözüldüğünde ulaşılabilecek hedeflerin belirlenmesi

Karar Alma Süreçlerinde Genel Yaklaşım

4. Adım: Çözüm alternatiflerinin belirlenmesi
5. Adım: Hedefler için ölçme kriterlerinin belirlenmesi
6. Adım: Karar alma araçlarının belirlenmesi
7. Araçların alternatiflere uygulanması
8. Kontrol yapılması

Düzeyler

Aşamalandırılmayan kararlar günlük-anlık ve reaktiftir. Kontrolü güç olur ve hedeften sapma olasılığı yüksektir.

1. **Stratejik Karar: İlk düzeydir**
 - Genel yönelimi belirler
 - Uzun dönemli hedefleri içerir
 - Felsefeyi-değerleri belirler
 - Risklidir ve kesin değildir
2. **Taktiksel Karar:**
 - Stratejik olanı destekler
 - Metot belirler
3. **Operasyonel Karar:**
 - Taktiksel olanı destekler
 - Programlıdır
 - Uygulama için yapılması gereken hazırlığı belirler

Karar Almada Kullanılan Bir Kaç Model

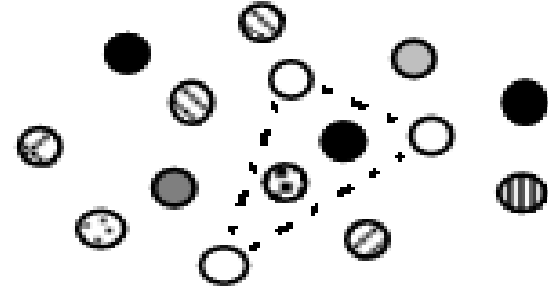
- K - T Analizi
- 6 Düşünce Şapkası
- Nitelikli Çoğunluk
- Delegasyon Sistemi
- Konumlandırılmış Temsili Sistem
- SWOT ve/veya PEST Analizi

Yapılar

- Yapı Yok
- Hiyerarşi
- Nitelikli Çoğunluk Oylaması
- Oybirliği-İttifak
- Konsensüs

Yapı Yok

- Aşırı bireycilik, güçlü bir bireysellik vardır
- “Biz hepimiz birbirimize güveniriz”
- + Kulağa hoş gelir
- + Kural, ceza yükümlülüğü yoktur
- Genelde kaotiktir
- Üstü örtülü kararlar
- Dominant kişilerce alınır
- Memnuniyetsizlik ve ayrılışlar yaşanır

Hiyerarşi

- Bir yönetim zinciridir, ast-üst ilişkisi vardır
- + Hızlı (kriz zamanlarında!)
- + Sorumluluklar açık ve net tanımlanmıştır
- + Hesap verilebilirlik kolay
- Patronaj ilişkilerini güçlendirir
- Rekabete yöneltir
- Tek seslidir
- Astlar ya karar alamaz ya da kabul etmez
- Kararı uygulama küçük taahhütler gerektirir

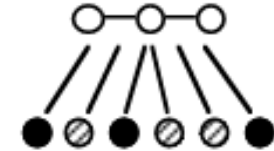
Otokratik Yapılar

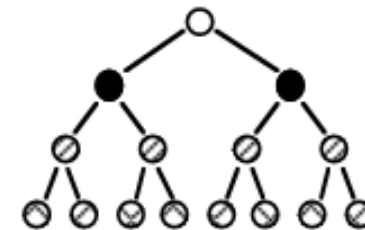
Danışmanlık Yapıları

Oligarşik Yapılar

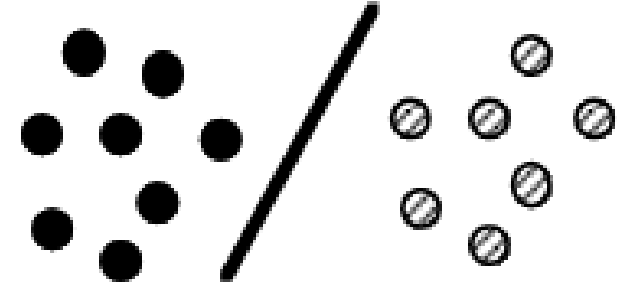

Askeri - İş Dünyası Yapıları

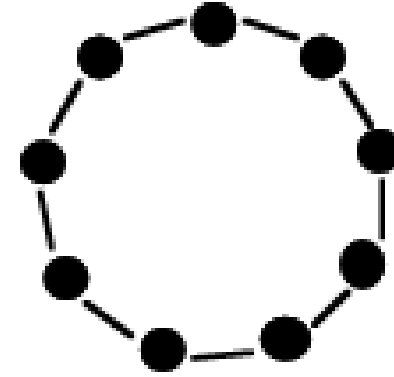
Çoğunluk Yapıları

- Oylamayla işler
- + Önceden deneyimlenmiştir
- + Sayı önemli değildir
- + Hızlıdır
- Kazananlar ve kaybedenler vardır (motivasyon-ayrılış-geri çekiliş)
- Kaybedenler yükümlülük almaz
- İhtilaf ve rekabet
- Kutuplaşma
- Kazanan teklifin -'leri vardır, kaybedenin +'ları yoktur

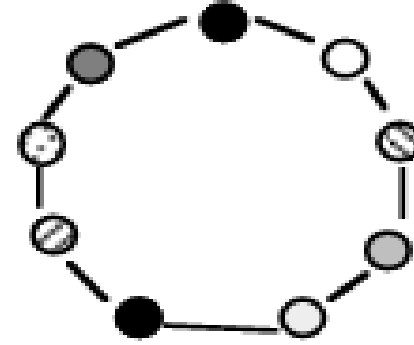
Oy birliği - İttifak Yapıları

- Herkes karara katılır
- + Becerilebilirse iyi ve işleyen bir sistemdir
- 2'den fazla kişiyle uygulamak neredeyse imkansızdır

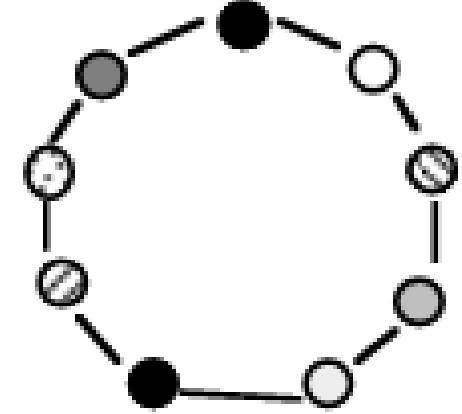
Konsensüs Yapıları

- Grup için en doğru-iyi karar olduğuna herkesçe hem fikir olunana kadar alternatif üretilir
- Müşterek çözüm arayışı vardır
- Herkesin hemfikir olarak kabul ettiği karar ancak geçerlidir

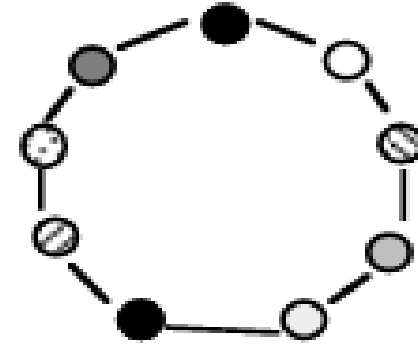
Konsensüs Yapıları

- + Bütün fikirlerin sentezi
- + Çatışmaları ortaya koyar
- + Herkesin fikirleri kendi diliyle duyulur
- + Kararlar derinlemesine konuşulmuş olur
- + İşbirliği ve dayanışmaya teşvik eder, takım ruhu oluşturur
- + Herkes kazanandır
- + Dominasyonu en aza indirir
- + Kararı uygulamada ve tamamlamada herkesin taahhütte bulunmasını etkiler ve güçlendirir
- + Yaratıcılığa açıktır
- + Güvenin yaratılmasını sağlar

Konsensüs Yapıları

- Daha çok zaman alır
- Çabayı boşa çıkarabilir, her zaman çözümü ulaşılmaz
- En gerekli ve işler kararlar çıkmayabilir
- İyi dinleme gerektirir
- İşbirliği, karşılıklı ortak ilgi ve alaka gerektirir
- Bir kişi bile kararı bloke edebilir, engelleyebilir
- Ortak değerler olması gerekir
- Çatışma çözüm-yönetim gerektirir
- İyi zaman yönetimi gerektirir
- Katılım her zaman kontrol edilmelidir

Yararlı Linkler

- <http://www.european-citizens-consultations.eu/uk/>
- <http://involve.org.uk/>
- <http://www.americaspeaks.org/>
- <http://www.mysociety.org/>
- <http://www.fixmystreet.com/>
- <http://www.theyworkforyou.com/>